

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 К. В. Петровська
“1” вересня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів I рівня вищої освіти

ПП13

ГРОМАДСЬКІ ОБ’ЄДНАННЯ ТА РУХИ

Спеціальність: 231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: «Соціальна робота та соціальна педагогіка»
(назва освітньої програми)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
(назва факультету)

Бердянськ, 2021 рік

Робоча програма “Громадські об’єднання та рухи” для здобувачів вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота.

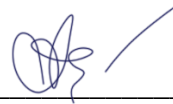
Освітньо-професійної програми Соціальна робота та соціальна педагогіка

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти Петровська К.В.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Соціальна робота та соціальна педагогіка» та затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти.

від “1”вересня 2021 року (протокол № 2)

Завідувач кафедри соціальної роботи
та інклюзивної освіти

_____ (К. В. Петровська)

Гарант освітньо-професійної програми
«Соціальна робота та соціальна педагогіка»

_____ (А.О.Тургенєва)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u>	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u>		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: <u>«Соціальна робота та соціальна педагогіка»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 10		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
Мова навчання: українська		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		20	6
		Практичні, семінарські	
		20	6
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		80	108
Індивідуальні завдання			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 40/80годин (25%/75%)

для заочної форми навчання – 12/108 годин (15%/85%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни *“Громадські об’єднання та рухи”* є формування у здобувачів вищої освіти розгорнутого уявлення про громадянське суспільство та його інститути, структуру, функції, ознайомлення з основними теоретико-методологічними підходами до аналізу громадянського суспільства та аналіз основних моделей громадянського суспільства, а також ролі у його функціонуванні громадських рухів легально-конструктивного спрямування; ознайомлення з основами та принципами взаємовідносин громадянського суспільства та держави, а також роллю й можливостями інституцій громадянського суспільства у вирішенні питань соціальної підтримки та соціального захисту в Україні.

Основними завданнями вивчення дисципліни *“Громадські об’єднання та рухи”* є:

- надати базові знання про сутність, особливості, проблеми та тенденції розвитку громадянського суспільства у світі та в Україні;
- надати знання про сучасний стан громадянського суспільства в Україні, його структуру, особливості нормативної бази, що регулює діяльність організацій громадянського суспільства;
- ознайомити здобувачів із основними моделями громадянського суспільства;
- виробити навички користування категорійно-понятійним апаратом із даного курсу, користуватися літературою та довідковим матеріалом із даної проблематики;
- формувати критичне мислення, вміння оцінювати сучасну політичну практику та місце громадських рухів у соціально-політичних процесах;
- сформувати у здобувачів вищої освіти первинні практичні навички щодо застосування одержаних теоретичних знань для аналізу поточних змін у розвитку громадянського суспільства в Україні.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції	Результати навчання
1	ЗК-1	Здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	ПР-2 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв’язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв’язки між соціальними подіями та явищами.
2	СК-7	Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.	ПР-23 Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.
3	СК-12	Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.	ПР-22 Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.
4	СК-20	Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.	ПР-17 Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Місце і роль громадських об'єднань в політичній системі сучасної демократичної держави.

1.1. Світовий досвід створення та діяльності громадських об'єднань. Громадянське суспільство та право на об'єднання громадян. Історія розвитку громадянської діяльності. Теорії участі громадян в управлінні суспільством. Організаційні форми, функції та засоби впливу груп інтересів. Класичні групи інтересів в Україні. Громадяни та піддані. Основні підходи до визначення громадянського суспільства. Основні індикатори та умови життєздатності громадянського суспільства.

1.2. Громадянське суспільство: зміст, структура, функції. Політико-правові інститути громадянського суспільства: вибори, референдуми, суди присяжних, добровільні правоохоронні служби, органи місцевого самоврядування. Вплив громадян та їх об'єднань на прийняття політичних рішень. Загрози громадянському суспільству з боку держави, політичних партій, окремих громадян. Громадянське суспільство як сфера компромісу приватних і колективних інтересів.

Тема 2. Теорія громадянського суспільства у світовій політичній думці.

2.1. Особливості правового регулювання діяльності об'єднань громадян. Класифікація громадянських об'єднань. Нормативно-правове забезпечення діяльності громадянських об'єднань. Законодавчо-нормативна база діяльності дитячих та молодіжних громадянських організацій.

2.2. Зародження ідей громадянського суспільства. Ідеї Античності про громадянськість та свободу. Цінності громадянського суспільства в працях мислителів. Середньовіччя та епохи Відродження. Громадянське суспільство у політичних ідеологіях світу: лібералізм, соціал-демократія, комунікативні теорії тощо. Громадський ідеал М. Драгоманова. І. Франко про самоорганізацію громад. Б. Кістяківський: правова держава та громадянське суспільство.

Тема 3. Виховний потенціал засновників світового дитячого громадського руху.

3.1. Історія світового скаутського руху. Історія створення скаутського методу виховання. Мета, основні ознаки і принципи скаутизму: скаутський закон; символіка та атрибути (символ скаутизму, скаутський знак, салют, форма). «Пласт» - дитяча організація скаутів України. Присяга і закон пластунів. Структура та самоврядування в «Пласті». Символіка та атрибути організації. Пластові проби та вмільості. Форми роботи та засоби виховання в «Пласті». Здійснювані заходи. Патрон скаутського руху Св. Юрій Переможець.

3.2. Характеристика основних періодів розвитку дитячого і молодіжного рухів в Україні. Зародження юнацьких об'єднань у XVI-XIX ст. Формування громадських структур дитячо-молодіжного руху наприкінці XIX – на початку XX ст.: дитячо-молодіжні організації на західноукраїнських землях; дитячі та молодіжні організації в Наддніпрянській і Східній Україні; студентські товариства. Становлення і масовий розвиток громадських структур українського молодіжного руху (кінець XIX – середина 20-х років XX ст. в Радянській Україні; кінець 30-х років XX ст. в Західній Україні). Комсомольсько-піонерський період (середина 20-х – середина 80-х років XX ст.). Відродження і розвиток дитячого і молодіжного рухів на якісно новій основі (середина 80-х років XX ст. – початок XXI ст.).

Тема 4. Сучасний дитячий рух та дитячі організації України.

4.1. Громадські дитячі організації як суб'єкт і об'єкт соціально-педагогічної діяльності. Громадська організація як форма об'єднання. Дитячі та молодіжні організації в соціально-педагогічному просторі. Дитячі організації за інтересами. Основні напрямки та функції діяльності дитячих організацій: педагогічна, соціально-правова, психологічна, культурно-дозвілєва. Координаційні центри дитячого руху (СКУМО, УНКМО, УСМО, НРМОУ, УМФ). Типологія дитячих організацій за статусом і основними показниками діяльності: організації військово-патріотичного, туристичного, спортивного спрямування; екологічні дитячі організації тощо.

4.2. Учнівські (шкільні) організації. Всеукраїнське учнівське творче об'єднання «КРОКС». Громадська організація школи «Шкільна учнівська республіка». Осередки дитячих організацій, що працюють на основі козацьких виховних традицій. Методика організації «Козацької республіки» в школі».

Тема 5. Молодіжний рух та об'єднання молоді в Україні.

5.1. Молодіжні громадські організації України. Характеристика сучасного організованого молодіжного руху в Україні. Становлення сучасного студентського руху. Сучасні студентські організації.

5.2. Становлення та характеристика сучасного молодіжного руху. Причини виникнення та типологія молодіжних організацій «політичної» спрямованості. Основні напрями та форми діяльності організацій «Молодий рух», «Українська соціал-демократична молодь», «Союз молоді регіонів України», «Народно-демократична ліга молоді», Соціалістичний конгрес молоді, Ліберальне молодіжне об'єднання, ЛКСМУ та ін. Молодіжні фахові об'єднання та організації за інтересами. Діяльність УМАКО «Сузір'я», Молодіжної морської ліги, Асоціації КВН України, «Україна ХХІ» та ін. Екологічні організації молоді (УМЕЛ, «Молодь – надія України», «Зелена енергетика майбутнього»): програмні орієнтири та їх практичне втілення. Молодіжні релігійні організації: Комітет Української Католицької Молоді, «Українська молодь Христові», «Спілка православної молоді України в ім'я преподобного Нестора Літописця». Залучення молоді до найактивнішої участі у християнському житті, проведення благодійної діяльності. Становлення сучасного студентського руху: «Українська студентська спілка». «Асоціація правозахисних організаторів студентів України». «Всеукраїнська рада студентів». «Українська асоціація студентського самоврядування». «Студентська республіка».

Тема 6. Діяльність фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних громадських організаціях.

6.1. Технологічні аспекти роботи фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних громадських організаціях. Сприяння соціально-педагогічній діяльності громадської організації. Сприяння формуванню колективу організації. Допомога керівництву організації у розробленні та реалізації програм і проектів.

6.2. Основні напрями діяльності фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних організаціях. Особливості соціально-педагогічної роботи в дитячих та молодіжних організаціях. Функції фахівця із соціальної роботи в дитячо-молодіжній організаціях: діагностична, прогностична, посередницька, корекційно-реабілітаційна, охоронно-захисна, запобіжно-профілактична, евристична. Професійна підготовка фахівця із соціальної роботи: знання та вміння необхідні для роботи з дитячими та молодіжними організаціями.

Тема 7. Жіночий рух та жіночі організації.

7.1. Інституалізація жіночих організацій як суб'єктів суспільного життя. Історичні аспекти виникнення жіночого руху в світі. Основні етапи організаційного становлення та оформлення жіночого руху в Україні. Організації феміністичної орієнтації. Відомі українські громадські діячі, історія та сучасність (мультимедійна презентація).

7.2. Типологія сучасного жіночого руху в Україні. Традиційні жіночі організації («Союз Українок», Жіноча громада» та ін.) Соціально-орієнтовані жіночі організації («Організація солдатських матерів України», «Всеукраїнська спілка організацій багатодітних», «La Strada-Україна» та ін.). Організації ділових жінок (Київська федерація ділових жінок «Либідь» та ін.).

Тема 8. Профспілки та їх об'єднання.

8.1. Історичні аспекти розвитку та функціонування профспілок. Право на об'єднання у профспілки. Система профспілок. Статутна діяльність, легалізація та реєстрація профспілок. Права та обов'язки профспілок, їх об'єднань.

8.2. Федерація профспілок України. Мета, завдання та функції Федерації профспілок України. Засновники національної конфедерації профспілок України (Всеукраїнська професійна спілка працівників позабюджетних організацій; Українська міжгалузева республіканська профспілка «Праця»; Всеукраїнська федерація професійних спілок «Наше право» та ін.). Взаємодія профспілок і держави у вирішенні колективних трудових спорів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Тема 1. Місце і роль громадських об'єднань в політичній системі сучасної демократичної держави													
1.1. Світовий досвід створення та діяльності громадських об'єднань.	7	4	-			5	7	2	-			5	
1.2. Громадянське суспільство: зміст, структура, функції.	8	-	2			6	8	-	2			6	
Разом за 1 тему	15	4	2			11	15	2	2			11	
Тема 2. Теорія громадянського суспільства у світовій політичній думці													
2.1. Особливості правового регулювання діяльності об'єднань громадян.	7	2	-			5	7	-	-			7	
2.2. Зародження ідей громадянського суспільства.	8	-	2			6	8	-	-			8	
Разом за 2 тему	15	2	2			11	15	-	-			15	
Тема 3. Виховний потенціал засновників світового дитячого громадського руху													
3.1. Історія світового скаутського руху.	7	2	2			3	7	-	2			5	
3.2. Характеристика основних періодів розвитку дитячого і молодіжного рухів в Україні.	8	-	2			6	8	-	-			8	
Разом за 3 тему	15	2	4			9	15	-	2			13	
Тема 4. Сучасний дитячий рух та дитячі організації України													
4.1. Громадські дитячі організації як суб'єкт і об'єкт соціально-педагогічної діяльності.	7	2	2			3	7	2	-			5	
4.2. Учнівські (шкільні) організації.	8	-	2			6	8	-	-			8	
Разом за 4 тему	15	2	4			9	15	2	-			13	
Тема 5. Молодіжний рух та об'єднання молоді в Україні													
5.1. Молодіжні громадські організації України.	7	4	-			3	7	-	-			7	
5.2. Становлення та характеристика сучасного молодіжного руху.	8	-	2			6	8	-	-			8	
Разом за 5 тему	15	4	2			9	15	-	-			15	

Тема 6. Діяльність фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних громадських організаціях												
6.1 Технологічні аспекти роботи фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних громадських організаціях.	7	2	-			5	7	2	-			5
6.2. Основні напрями діяльності фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних організаціях.	8	-	2			6	8	-	-			8
Разом за 6 тему	15	2	2			11	15	2	-			13
Тема 7. Жіночий рух та жіночі організації												
7.1. Інституалізація жіночих організацій як суб'єктів суспільного життя.	7	2	-			5	7	-	-			7
7.2. Типологія сучасного жіночого руху в Україні.	8	-	2			6	8	-	2			6
Разом за 7 тему	15	2	2			11	15	-	2			13
Тема 8. Профспілки та їх об'єднання												
8.1 Історичні аспекти розвитку та функціонування профспілок.	7	2	-			5	7	-	-			7
8.2. Федерація профспілок України.	8	-	2			6	8	-	-			8
Разом за 8 тему	15	2	2			11	15	-	-			15
Модуль 2												
ІНДЗ												
Усього годин	120	20	20	-	-	80	120	6	6	-	-	108

5. Теми лекцій

№з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2		
1	<i>Місце і роль громадських об'єднань в політичній системі сучасної демократичної держави</i>	4	2
1.1.	Світовий досвід створення та діяльності громадських об'єднань. 1. Громадянське суспільство та право на об'єднання громадян. 2. Історія розвитку громадянської діяльності. 3. Теорії участі громадян в управлінні суспільством. 4. Організаційні форми, функції та засоби впливу груп інтересів. Класичні групи інтересів в Україні.	4	2
2.	<i>Теорія громадянського суспільства у світовій політичній думці</i>	2	-
2.1.	Особливості правового регулювання діяльності об'єднань громадян. 1. Класифікація громадянських об'єднань. 2. Нормативно-правове забезпечення діяльності громадянських об'єднань. 3. Законодавчо-нормативна база діяльності дитячих та молодіжних громадянських організацій.	2	-
3.	<i>Виховний потенціал засновників світового дитячого громадського руху</i>	2	-
3.1.	Історія світового скаутського руху. 1. Історія створення скаутського методу виховання. 2. Мета, основні ознаки і принципи скаутизму: скаутський закон; символіка та атрибути (символ скаутизму, скаутський знак, салют, форма). 3. «Пласт» - дитяча організація скаутів України.	2	-
4.	<i>Сучасний дитячий рух та дитячі організації України</i>	2	2
4.1- 4.2.	Громадські дитячі організації як суб'єкт і об'єкт соціально-педагогічної діяльності. 1. Громадська організація як форма об'єднання. 2. Дитячі та молодіжні організації в соціально-педагогічному просторі. 3. Дитячі організації за інтересами.	2	2
5.	<i>Молодіжний рух та об'єднання молоді в Україні</i>	4	-
5.1.	Молодіжні громадські організації України. 1. Характеристика сучасного організованого молодіжного руху в Україні. 2. Становлення сучасного студентського руху. 3. Сучасні студентські організації.	4	-
6.	<i>Діяльність фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних громадських організаціях</i>	2	2
6.1.	Технологічні аспекти роботи фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних громадських організаціях. 1. Сприяння соціально-педагогічній діяльності громадської організації. 2. Сприяння формуванню колективу організації. 3. Допомога керівництву організації у розробленні та реалізації програм і проєктів.	2	2

7.	<i>Жіночий рух та жіночі організації</i>	2	-
7.2.	Інституалізація жіночих організацій як суб'єктів суспільного життя. 1. Історичні аспекти виникнення жіночого руху в світі. 2. Основні етапи організаційного становлення та оформлення жіночого руху в Україні.	2	-
8.	<i>Профспілки та їх об'єднання</i>	2	-
8.1.	Історичні аспекти розвитку та функціонування профспілок. 1. Право на об'єднання у профспілки. 2. Система профспілок. 3. Статутна діяльність, легалізація та реєстрація профспілок. 4. Права та обов'язки профспілок, їх об'єднань.	2	-
Усього		20	6

6. Теми практичних занять

№з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2	денна	заочна
1	<i>Місце і роль громадських об'єднань в політичній системі сучасної демократичної держави</i>	2	2
1.2.	Громадянське суспільство: зміст, структура, функції. 1. Політико-правові інститути громадянського суспільства: вибори, референдуми, суди присяжних, добровільні правоохоронні служби, органи місцевого самоврядування. 2. Вплив громадян та їх об'єднань на прийняття політичних рішень. 3. Загрози громадянському суспільству з боку держави, політичних партій, окремих громадян. 4. Громадянське суспільство як сфера компромісу приватних і колективних інтересів.	2	2
2.	<i>Теорія і історія громадянського суспільства у світовій політичній думці</i>	2	-
2.2.	Зародження ідей громадянського суспільства. 1. Ідеї Античності про громадянськість та свободу. 2. Цінності громадянського суспільства в працях мислителів. Середньовіччя та епохи Відродження. 3. Громадянське суспільство у політичних ідеологіях світу: лібералізм, соціал-демократія, комунікативні теорії тощо.	2	-
3.	<i>Виховний потенціал засновників світового дитячого руху</i>	4	2
3.1	Історія світового скаутського руху. 1. Присяга і закон пластунів. 2. Структура та самоврядування в «Пласті». 3. Символіка та атрибути організації. 4. Пластові проби та вмілості. 5. Форми роботи та засоби виховання в «Пласті». Здійснювані заходи.	2	2
3.2	Характеристика основних періодів розвитку дитячого і молодіжного рухів в Україні. 1. Зародження юнацьких об'єднань у XVI-XIX ст. 2. Формування громадських структур дитячо-молодіжного руху наприкінці XIX – на початку XX ст.: дитячо-молодіжні	2	-

	<p>організації на західноукраїнських землях; дитячі та молодіжні організації в Наддніпрянській і Східній Україні; студентські товариства.</p> <p>3. Становлення і масовий розвиток громадських структур українського молодіжного руху (кінець XIX – середина 20-х років XX ст. в Радянській Україні; кінець 30-х років XX ст. в Західній Україні).</p> <p>4. Комсомольсько-піонерський період (середина 20-х – середина 80-х років XX ст.).</p> <p>5. Відродження і розвиток дитячого і молодіжного рухів на якісно новій основі (середина 80-х років XX ст. – початок XXI ст.).</p>		
4.	<i>Сучасний дитячий рух та дитячі організації в Україні</i>	4	-
4.1	<p>Громадські дитячі організації як об'єкт та суб'єкт соціально-педагогічної діяльності.</p> <p>1. Основні напрямки та функції діяльності дитячих організацій: педагогічна, соціально-правова, психологічна, культурно-дозвіллева.</p> <p>2. Координаційні центри дитячого руху (СКУМО, УНКМО, УСМО, НРМОУ, УМФ).</p> <p>3. Типологія дитячих організацій за статусом і основними показниками діяльності: організації військово-патріотичного, туристичного, спортивного спрямування; екологічні дитячі організації тощо.</p>	2	-
4.2	<p>Учнівські (шкільні) організації.</p> <p>1. Всеукраїнське учнівське творче об'єднання «КРОКС».</p> <p>2. Громадська організація школи «Шкільна учнівська республіка».</p> <p>3. Осередки дитячих організацій, що працюють на основі козацьких виховних традицій.</p> <p>4. Методика організації «Козацької республіки» в школі».</p>	2	-
5.	<i>Молодіжний рух та об'єднання молоді в Україні</i>	2	-
5.2.	<p>Становлення та характеристика сучасного молодіжного руху.</p> <p>1. Причини виникнення та типологія молодіжних організацій «політичної» спрямованості.</p> <p>2. Основні напрями та форми діяльності організацій «Молодий рух», «Українська соціал-демократична молодь», «Союз молоді регіонів України», «Народно-демократична ліга молоді», Соціалістичний конгрес молоді, Ліберальне молодіжне об'єднання, ЛКСМУ та ін..</p> <p>3. Молодіжні фахові об'єднання та організації за інтересами. Діяльність УМАКО «Сузір'я», Молодіжної морської ліги, Асоціації КВН України, «Україна XXI» та ін.</p> <p>4. Екологічні організації молоді (УМЕЛ, «Молодь – надія України», «Зелена енергетика майбутнього»): програмні орієнтири та їх практичне втілення.</p> <p>5. Молодіжні релігійні організації: Комітет Української Католицької Молоді, «Українська молодь Христові», «Спілка православної молоді України в ім'я преподобного Нестора Літописця». Залучення молоді до найактивнішої участі у християнському житті, проведення благодійної діяльності.</p> <p>6. Становлення сучасного студентського руху: «Українська студентська спілка». «Асоціація правозахисних організаторів студентів України». «Всеукраїнська рада студентів». «Українська</p>	2	-

	асоціація студентського самоврядування». «Студентська республіка».		
6.	<i>Діяльність фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних громадських організаціях</i>	2	-
6.2.	Основні напрями діяльності фахівця із соціальної роботи в дитячих та молодіжних організаціях. 1. Особливості соціально-педагогічної роботи в дитячих та молодіжних організаціях. 2. Функції фахівця із соціальної роботи в дитячо-молодіжній організаціях: діагностична, прогностична, посередницька, корекційно-реабілітаційна, охоронно-захисна, запобіжно-профілактична, евристична. 3. Професійна підготовка фахівця із соціальної роботи: знання та вміння необхідні для роботи з дитячими та молодіжними організаціями.	2	-
7.	<i>Жіночий рух та жіночі організації</i>	2	2
7.2.	Типологія сучасного жіночого руху в Україні. 1. Традиційні жіночі організації («Союз Українок», Жіноча громада» та ін.) 2. Соціально-орієнтовані жіночі організації («Організація солдатських матерів України», «Всеукраїнська спілка організацій багатодітних», «La Strada-Україна» та ін.). 3. Організації ділових жінок (Київська федерація ділових жінок «Либідь» та ін.).	2	2
8.	<i>Профспілки та їх об'єднання</i>	2	-
8.2.	Федерація профспілок України. 1. Мета, завдання та функції Федерації профспілок України. 2. Засновники національної конфедерації профспілок України (Всеукраїнська професійна спілка працівників позабюджетних організацій; Українська міжгалузева республіканська профспілка «Праця»; Всеукраїнська федерація професійних спілок «Наше право» та ін.). 3. Взаємодія профспілок і держави у вирішенні колективних трудових спорів.	2	-
Усього		20	6

7. Самостійна робота

№з/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2		
1	<i>Місце і роль громадських об'єднань в політичній системі сучасної демократичної держави</i>	11	11
	1. Громадяни та піддані. 2. Основні підходи до визначення громадянського суспільства. 3. Основні індикатори та умови життєздатності громадянського суспільства.		
2.	<i>Теорія і історія громадянського суспільства у світовій політичній думці</i>	11	15
	1. Громадський ідеал М. Драгоманова. 2. І. Франко про самоорганізацію громад.		

	3. Б. Кістяківський: правова держава та громадянське суспільство.										
3.	<i>Виховний потенціал засновників світового дитячого руху</i>	9	13								
	1. Патрон скаутського руху Св. Юрій Переможець (комп'ютерна презентація). 2. Підготувати бібліографію (картотеку статей) із періодичної печаті щодо історії та діяльності скаутських організацій, основних періодів розвитку дитячого і молодіжного руху в Україні.										
4.	<i>Сучасний дитячий рух та дитячі організації України</i>	9	13								
	1. Охарактеризувати соціально-педагогічний потенціал дитячих громадських організацій. 2. Охарактеризувати роль, місце та вплив на особистість дитини дитячих, підліткових організацій, об'єднань, рухів.										
5.	<i>Молодіжний рух та об'єднання молоді в Україні</i>	9	15								
	1. Розкрити виховні можливості молодіжних організацій на сучасному етапі суспільного розвитку.										
6.	<i>Діяльність соціального педагога в дитячих та молодіжних громадських організаціях</i>	9	13								
	1. Визначити завдання, форми, методи соціально-педагогічної роботи в дитячій та молодіжній організації, засобів вирішення особистих і соціальних проблем.										
7.	<i>Жіночий рух та жіночі організації</i>	11	13								
	1. Організації феміністичної орієнтації. 2. Відомі українські громадські діячі, історія та сучасність (мультимедійна презентація).										
8.	<i>Профспілки та їх об'єднання</i>	11	15								
	1. Запропонувати пропозиції щодо вдосконалення розвитку профспілкового руху. 2. Проаналізувати ЗУ «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності».										
	1. Скласти таблицю «Благодійні організації та фонди» за формою:										
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Назва</th> <th>Юридичний статус</th> <th>Кількість учасників</th> <th>Напрями роботи</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Назва	Юридичний статус	Кількість учасників	Напрями роботи						
Назва	Юридичний статус	Кількість учасників	Напрями роботи								
Усього		80	108								

8. Індивідуальні завдання

1. Визначити роль, особливості «агентів змін» у функціонуванні громади, громадянського суспільства (стр. 13-16 «Посібник з розвитку громад»).
2. Написати реферат, розкриваючи історіографічний аналіз громадянського суспільства.
3. Скласти тест (кросворд, бібліографію) не менше 10 питань (понять, джерел) з теми.
4. Скласти таблицю-характеристику скаутської організації України «Пласт».
5. Написати есе, доповідь або реферат за тематикою: «Сучасний дитячий рух та дитячі організації України».
6. Ознайомитись з практичним досвідом роботи регіональної дитячо-молодіжної організації, визначити місце та роль дорослих в організації, проаналізувати структура, форми та методи діяльності. Підготувати презентацію.
7. Розкрийте можливості підвищення професійного рівня, педагогічної майстерності, загальної культури соціальним педагогом, що працює в дитячо-молодіжній організації.
8. Зробити аналітичний огляд історії та досвіду роботи профспілки БДПУ (оформити письмово у зошиті).

9. Методи навчання

Викладення теоретичного матеріалу з використанням опорного мультимедіа-конспекту; постановка проблемних питань, застосування міні-дискусії, виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу (есе, доповідь, реферат, кросворд, бібліографія); робота малих творчих груп; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації викладача. Семінарські заняття у формі дебатів, а також написання самостійної роботи.

10. Засоби оцінювання.

Усне індивідуальне та фронтальне опитування, екзамен, співбесіда, словникові диктанти, написання рефератів, есе і доповідей, тестування тощо.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль								Залік	Сума	
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2	Середнє арифметичне за поточну роботу	50	100
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8				
5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2			
25		25		25		25				

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Громадські об'єднання та рухи» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання.
2. Навчальні мультимедійні презентації.
3. Навчальні фільми («Історія прав людини», «Республіка ШКІД» та ін.).

13. Рекомендована література

Базова

1. Балдинюк О. Д. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: Навчальний посібник. Умань: РВЦ «Софія», 2010. 192 с.
2. Березан В. І. Теорія та методика роботи з дитячими і молодіжними організаціями: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: Друкарня ФОП Ткалич А. М., 2009. С. 19-37.
3. Громадська відповідальність: 80 вправ для формування громадянської та соціальної компетентностей під час вивчення різних шкільних предметів. Посібник для вчителя \ Рафальська М., Боярчук О, Герасим Н. та ін. Х. : Вид.група «Основа», 2017. 136 с.
4. Громадянське суспільство України: сучасний стан і перспективи впровадження європейських стандартів взаємодії з державою [Текст]: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, 12 грудня 2013 р., м. Київ / Упоряд.: В. М. Яблонський, О. А. Корнієвський, П. Ф. Вознюк. К.: НІСД, 2014. 192 с.

5. Лациба М. В. Як розуміти новий закон «Про громадські об'єднання». К.: Укр. незалежн. центр політ. дослідж., 2013 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ucipr.kiev.ua>
6. Лісовець О. В. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2011. С. 27-29, 80-86.
7. Тарасенко Н. Профспілки в Україні як чинник соціально-політичного розвитку: історичний досвід, сучасний стан і перспективи [Електронний ресурс] // Резонанс. 2016. № 62. С. 3-15. Режим доступу: <http://nbuiar.gov.ua/images/rezonans/2016/rez62.pdf>
8. Шуміло О. М. Роль неурядових організацій у становленні та розвитку правозахисного руху (приклади успішного правозахисного активізму): навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 227 с.

Допоміжна:

1. Березан В. І. Теорія та методика роботи з дитячими і молодіжними організаціями: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: Друкарня ФОП Ткалич А. М., 2009. 128 с.
2. Громадські об'єднання в Україні : Навч. посіб. / В. М. Бесчасний, О. В. Філонов, В. М. Субботін та ін.; За ред. В. М. Бесчасного. К.: Знання, 2007. 415 с.
3. Дашковська О. Гендерна рівність у системі демократичних принципів організації суспільства [питання теорії держави та права] // Право України. 2009. № 12. С. 134-139.
4. Держава і громадянське суспільство в Україні: пошук концепції співпраці [Текст]: аналітична доповідь / За ред. О. М. Майбороди. К.: ППІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАП Укр., 2013. 376 с.
5. Діденко Н. Г. Громадські об'єднання в Україні. Навчально-методичний посібник. Донецьк: ДонДУУ, 2007. 295 с.
6. Кабакова Г. Роль жінок в історії України: полемічні роздуми // Шкільна бібліотека. 2009. № 2. С. 117.
7. Коваленко В. В. Громадські організації в Україні : взаємодія між трьома секторами. К.: МАУП, 2007. 219 с.
8. Корнієвські О. А. Громадські об'єднання як суб'єкт політики національної безпеки: постановка проблеми // Стратегічні пріоритети. 2009. № 1. С. 43-50.
9. Панагушина О. Соціалізація дітей підліткового віку у діяльності молодіжних організацій: монографія / за ред. Н. Слюсаренко. Херсон: РПО, 2010. 248 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО.
4. Електронна підтримка навчання Moodle.